

Les factures pendents de Zaplana

El nou ministre de Treball i Afers Socials, Eduardo Zaplana, no podrà presumir a Madrid de la seva qualitat de bon gestor al capdavant de la Generalitat Valenciana, si més no perquè en set anys ha fet que els valencians siguin els que tenen més deute per capita de l'estat espanyol, a canvi de projectes faraònics en el món de l'oci, que acumulen pèrdues milionàries.

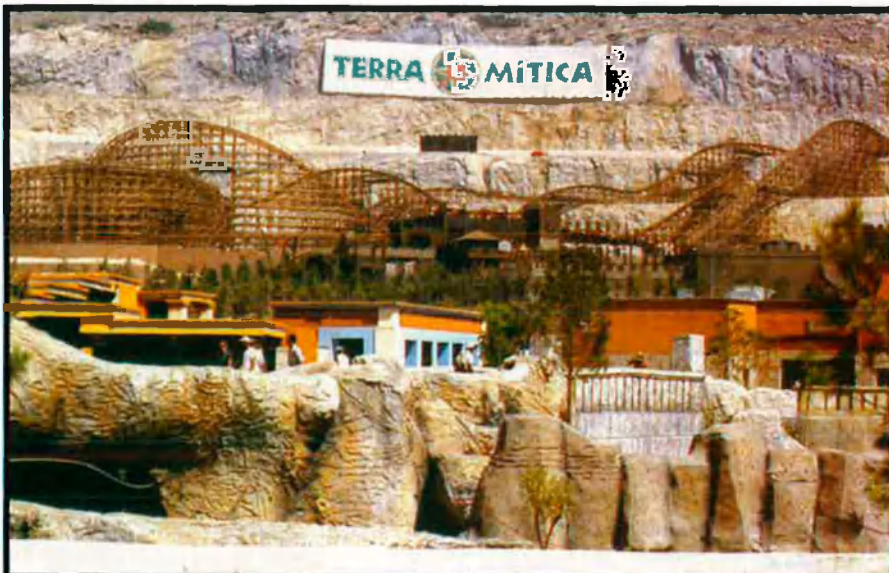
Set anys al capdavant de la Generalitat Valenciana han permès a Eduardo Zaplana, ara ministre de Treball, deixar una clara empremta en els comptes del país, i no precisament com a bon gestor. Zaplana ha llegat al País Valencià un endeutament 2,4 vegades superior al que hi havia quan va accedir a la presidència —una proesa només superada per un altre membre destacat del PP, Alberto Ruiz Gallardón, que ha multiplicat per 2,7 el deute de la comunitat de Madrid en els últims set anys—. Els 2.656 milions d'euros de deute que tenia la Generalitat Valenciana el 1995 s'han convertit en 6.526 milions el 2001, més d'un bilió de pessetes. Això ha fet que, actualment, el País Valencià sigui la comunitat més endeutada respecte al seu PIB (10%) i que els valencians siguin els que tenen més deute per capita de l'estat espanyol: 1.580,66 euros per habitant el 2001, superant per primer cop Catalunya en el rànquing.

Cristina Moreno, responsable d'Economia del PSPV, parla de "malbaratament al servei de la glòria de Zaplana", ja que els seus assessors s'han més que duplicat en aquests anys, alhora que s'han disparat les anomenades despeses de funcionament, com contractes d'arrendament i sobretot les assistències tècniques, és a dir, la realització d'informes previs a qualsevol tipus de projecte d'inversió. Minúcies, però, si ho comparem amb el forat econòmic que arrossegueu les grans obres emblemàtiques de l'era Zaplana, entre les quals Terra Mítica i la Ciutat de les Arts i les Ciències. Els projectes d'oci han estat el fort del Govern Zaplana, que per fer-los realitat no ha tingut cap mena de problema a incrementar el nombre d'empreses públiques, moltes de les

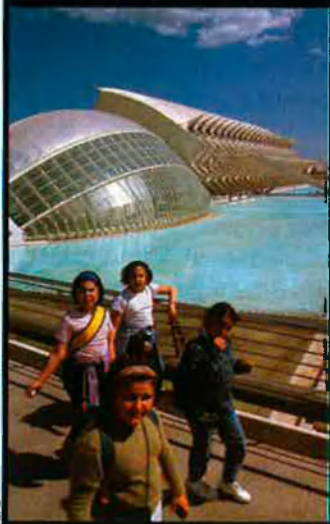
quals estan en números vermells. Si el 1995 la Generalitat Valenciana tenia 22 empreses públiques, actualment n'hi ha 29. I si les pèrdues registrades per aquestes societats fa set anys eren de 166,48 milions d'euros, actualment ja s'acosten als 378,64 milions. Un 127% més.

Projectes sense fons. Entre les noves empreses creades per Zaplana, destaca la Societat Parc Temàtic d'Alacant (SPTA). Impulsora de Terra Mítica, està participada majoritàriament per la Generalitat i les caixes d'estalvi valencianes (CAM i Bancaixa), pressionades pel mateix Zaplana perquè sufraguessin les milionàries inversions d'un parc que necessita tres milions de visitants anuals per ser rendible i que l'any passat va tancar amb unes pèrdues de 38,8 milions d'euros, que posaven al descobert una gestió més que catastròfica, que ha obligat el Govern valencià a buscar un nou gestor: l'empresa nord-americana Paramount Parks. La Societat Parc Temàtic d'Alacant, que a més de Terra Mítica també és propietària del cent per cent de la Ciutat del Cinema d'Alacant, va tenir l'honor de ser reconeguda el 2001 com l'empresa pública més endeutada de la Generalitat.

També vinculada als macroprojectes de Zaplana hi ha la Ciutat de les Arts i les Ciències, SA (CACSA), una empresa que sumarà aquest any 679 milions d'euros de deute (113.000 milions de pessetes) i que, malgrat les peticions de sanejament que ha fet l'oposició, el PP qualifica de "socialment i econòmicament viable". Per això, el Govern valencià continua concedint nous avals milionaris a CACSA perquè l'empresa es continui endeutant amb els bancs per pagar les obres i les despeses de funcionament. La

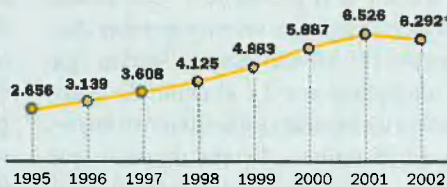
Durant set anys, el Govern Zaplana no ha estat capaç d'executar totes les inversions que ell mateix pressupostava (vegeu gràfic). Això no ha afectat Terra Mítica i la Ciutat de les Arts i les Ciències, que han rebut avals milionaris.

Les xifres de la Generalitat Valenciana

DEUTE

Dades en milions d'euros

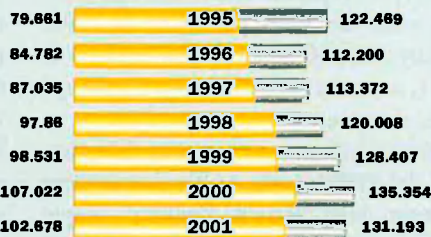

*Dada del primer trimestre

POLÍTICA D'INVERSIONS

Dades en milions de pessetes

Inversions executades Inversions pressupostades

Font: Banc d'Espanya / Sindicatura de Comptes
Gràfic: V. PRIETO

Ciutat de les Arts i les Ciències de València, un projecte dissenyat inicialment pels socialistes i avaluat en 28.000 milions de pessetes, ha triplicat a les mans del Govern Zaplana el pressupost. Segons algunes estimacions, s'acosta ja als 100.000 milions i encara no està acabat.

La llista d'empreses creades en els últims anys es completa amb Circuit del Motor i Promoció Esportiva (CMPD), que explota el circuit del motor de Xest, i que encara arrossega deutes a llarg termini per valor de 40 milions d'euros; i

també amb l'empresa Proyecto Cultural de Castellón (PPC), que fins ara només s'ha encarregat de la rehabilitació del teatre de Castelló i que també acumula números vermells.

A totes aquestes empreses cal afegir-ne una altra de pública, emblemàtica, que Zaplana ha sabut utilitzar com a plataforma propagandística, però no ha estat capaç de controlar-ne el pressupost. Es tracta de Ràdio Televisió Valenciana, que l'any passat va perdre 138 milions d'euros, quasi 18 milions més que el 2000.

“El debat polític —assenyala Cristina Moreno— és saber si és més prioritari invertir en sanitat i educació o en tobogans i sales de cinema. Aquesta comunitat té projectes i promeses pendents del PP per valor de més de 100.000 milions de pessetes en centres d'educació per cobrir la LOGSE, abans d'acabar aquesta legislatura. No ho compliran ni per casualitat. Hi ha promeses del conseller de Benestar Social per valor de més de 240 milions d'euros (40.000 milions de pessetes) i en sanitat encara està pendent de cobrir el 100% de l'atenció primària. En tot això el PP no s'ha gastat els més de 6.000 milions d'euros (un bilió de pessetes) de què s'ha endeutat.”

Els grans oblidats. Joan Antoni Oltra, portaveu d'Economia d'Esquerra Unida a les Corts Valencianes, afegeix una altra dada a tenir en compte: “El capítol d'inversions de la Generalitat durant tres anys consecutius, entre el 1999 i el 2001, ha tingut una retallada del 25% sobre la previsió inicial. Això vol dir que es desvien fons previstos per a inversions a cobrir despeses corrents o d'altre tipus.” Oltra recorda, a més, algunes de les actuacions de Zaplana en infraestructures i assenyala que si bé se li pot reconèixer haver desencallat el tram final de l'autovia Madrid-València —una infraestructura que ha permès un fort creixement al Port de València—, també és cert que la lluita per alliberar de peatge l'A-7 no s'ha aconseguit. Al contrari, si estava previst acabar la concessió el 2009, aquesta s'ha allargat fins al 2017 mitjançant una negociació entre el Govern valencià i l'empresa concessionària. “Zaplana —segons el portaveu d'EU— s'ha centrat en excés en l'arribada del TGV, i, malgrat les promeses, se'n va sense que s'haja executat ni un metre de línia d'alta velocitat. Les obres havien de començar el 2000 i portem dos anys de retard!”. Per a Oltra, el ja expresident “ha comès un error important, que és pensar que, al País Valencià, el que més li interessa és la connexió ferroviària amb Madrid, i això no és cert. Hi ha una demanda i unes potencialitats majors en la comunicació del corredor mediterrani, fonamentalment amb Catalunya i França pel nord, i Múrcia pel sud”.

La predilecció de Zaplana per projectes d'oci i turístics ha fet que el Govern valencià mostrés escàs interès a reforçar i modernitzar l'estructura productiva del País Valencià, desaprofitant una conjuntura econòmica excepcional. Josep Pérez, responsable d'Indústria del PSPV, destaca "la falta de suport als instituts tecnològics, que s'estan convertint en centrals de serveis, ja que els obliguen a autofinçar-se deixant de banda l'objectiu prioritari pel qual van ser creats: la investigació". Pérez recorda que al País Valencià les inversions en recerca i desenvolupament representen escassament el 0,62% del PIB, enfront de la mitjana europea de l'1,85%, i es lamenta que l'Organisme Públic Valencià d'Investigació (OPVI), sigui "un organisme fantasma, que no coneix ningú i que no té cap prestigi en el món de la investigació. Només se sap que ha costat fins ara 10 milions d'euros".

El 'holding' financer. Zaplana no només ha endeutat l'erari públic, sinó que també ha implicat en els seus projectes faraònics les principals entitats financeres del país, a les quals ha pressionat sense descans perquè es fusionessin. Davant la resistència tant de Bancaixa com de la CAM al procés de fusió, des del Palau de la Generalitat es va articular la creació d'un *holding* d'ambdues caixes a la fi de l'any 2001, que pretén coordinar-ne les inversions. El *holding* aglutina les participacions empresarials realitzades a instàncies de Zaplana, la gran majoria deficitàries o inactives, com Terra Mítica o l'Hospital de la Ribera, una fundació de caràcter privat que el PP ha convertit en el seu model de política sanitària. Participacions que ja comencen a tenir efectes negatius en els balanços econòmics de les entitats: fa pocs dies el Grup CAM anunciava que el primer semestre del 2002 el creixement del grup s'ha estancat, a causa, en part, de les pèrdues en empreses com Terra Mítica i Quiero TV.

Ara que Zaplana ha fet el salt a Madrid, l'oposició li retreu que hagi anat tirant de VISA i que marxi precisament quan comencen a arribar les factures.

Bàrbara Amorós

PREMIS LITERARIS 2002

L'Ajuntament de Lleida convoca el 19è Premi d'assaig Josep Vallverdú, el 7è Premi de poesia Màrius Torres i el 1r Premi a la Narrativa. Premis Lleida.

Les persones interessades a tenir un exemplar de les bases de qualsevol dels premis poden adreçar-se a:

Regidoria de Cultura – Ajuntament de Lleida
c/ Major núm. 31, edifici "Casino" 25007 Lleida
tel. 973 700 394 / 973 700 373
fax. 973 700 342
cultura@paeria.es
<http://www.paeria.es/cultura>

19è PREMI D'ASSAIG JOSEP VALLVERDÚ

Dotació: per a l'obra guanyadora 7.515 € i per a l'obra finalista 1.505 €. Tradicionalment Edicions 62 acull la posterior publicació de l'obra guanyadora, i Pagès Editors, la de la finalista.

7è PR DE POESIA MÀRIUS TORRES

Dotació: per a l'obra guanyadora 4.505 € i per a l'obra finalista 1.505 €. Tradicionalment Edicions 62 acull la posterior publicació de l'obra guanyadora, i Pagès Editors, la de la finalista.

1r PREMI A LA NARRATIVA. PREMIS LLEIDA

Dotació: dos beques de 12.000 € cadascuna que es faran efectius en 10 mensualitats d'acord amb les bases i contraprestacions establertes en el contracte de producció. S'oferirà als autors la publicació de l'obra.

Tema: lliure

Llengua: catalana

Termini de presentació d'originals: 22 d'octubre de 2002

Veredict: es farà públic el 22 de novembre de 2002.

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida